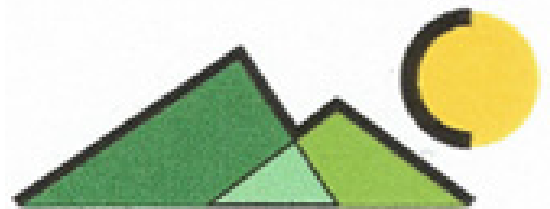

**DEPARTAMENTO DE
FILOSOFÍA
ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN
DIDÁCTICA
Curso 2019 -2020**

IES MARCO DO CAMBALLÓN

**IES MARCO DO CAMBALLÓN, VILA DE CRUCES
PONTEVEDRA**

ÍNDICE

I. ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA:

1.- ETAPA DO BACHARELATO

A.- FILOSOFÍA (1º Bach.)

A.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

A.2 Avaliación e cualificación.

A.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

B.- HISTORIA DA FILOSOFÍA (2º Bach.)

B.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

B.2 Avaliación e cualificación.

B.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

C.-PSICOLOXÍA, (2º Bach.)

C.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

C.2 Avaliación e cualificación.

C.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

2.- ETAPA DE ENSINO SECUNDARIO

A.-VALORES ÉTICOS

A.1. VALORES ÉTICOS (1º ESO)

A.1.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

A.1.2 Avaliación e cualificación.

A.1.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

A.2. VALORES ÉTICOS (2º ESO)

A.2.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

A.2.2 Avaliación e cualificación.

A.2.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

A.3. VALORES ÉTICOS (3º ESO)

A.3.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

A.3.2 Avaliación e cualificación.

A.3.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

A.4. VALORES ÉTICOS (4º ESO)

A.4.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

A.4.2 Avaliación e cualificación.

A.4.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

II. INFORMACIÓN E PUBLICIDADE PARA TODOS OS CURSOS E MATERIAS

1.- ETAPA DO BACHARELATO

A.- FILOSOFÍA (1º Bach.)

A.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
1ª AVALIACIÓN	
1.1. Coñecer e comprender a especificidade e a importancia do saber racional en xeral e do filosófico en particular, tanto que saber de comprensión e interpretación da realidade, valorando que a filosofía é, á vez, un saber e unha actitude que estimula a crítica, a autonomía, a creatividade e a innovación.	1.1.1. Recoñece as preguntas e os problemas que veñen caracterizando á filosofía desde a súa orixe, comparando coa formulación doutros saberes, como o científico ou o teolóxico. 1.1.2 Explica a orixe do saber filosófico diferenciando dos saberes pre-racionais, como o mito ou a maxia.
2.1. Identificar as dimensións teórica e práctica da filosofía, os seus obxectivos, as características, as disciplinas, os métodos e as funcións, relacionándoa paralelamente con outros saberes de comprensión da realidade.	2.1.1. Identifica, relaciona e distingue as vertentes práctica e teórica do labor filosófico, así como as disciplinas que conforman a filosofía.
3.1 Contextualiza histórica e culturalmente as problemáticas analizadas e expresa por escrito as achegas máis importantes do pensamento filosófico desde a súa orixe, identificando os principais problemas formulados e as solucións achegadas, e argumentando as propias opinións ao respecto.	3.1.1 Expresa por escrito as teses fundamentais dalgunhas das correntes filosóficas máis importantes do pensamento occidental.
4.1. Comprende e utiliza con precisión o vocabulario filosófico, realizando un glosario de termos de forma colaborativa mediante as posibilidades que ofrece internet.	4.1.1. Comprende e utiliza con rigor conceptos filosóficos como razón, sentidos, mito, logos, arché, necesidade, continxencia, esencia, sustancia, causa, existencia, crítica, metafísica, lóxica, gnoseoloxía, obxectividade, dogmatismo, criticismo, entre outros
5. 1 Analizar de forma crítica , textos filosóficos significativos e breves .	5.1.1 Lee e analiza de forma crítica, textos breves e significativos sobre a orixe da explicación racional a acerca das funcións evolución do pensamento filosófico, identificando as problemáticas filosóficas.
2ª AVALIACIÓN	

<p>1.1. Distinguir entre sensación e percepción. Comprender cómo se forma un concepto e o papel da abstracción.</p>	<p>1.1.1. Explica o papel da sensación e a percepción no coñecemento. 1.1.2. Comprende as diferenzas entre sensación e percepción e o seu distinto rol na formación do coñecemento. 1.1.3. Entende a formación dos conceptos e o papel da abstracción.</p>
<p>1.2. Entender a diferenza entre enunciado e proposición. Interiorizar a definición de coñecemento como crenza verdadeira e xustificada.</p>	<p>1.2.1. Diferenza entre enunciado e proposición. 1.2.2. Comprende a definición de coñecemento como crenza verdadeira e xustificada.</p>
<p>2.1 Entender a diferenza entre a verdade como propiedade do entendemento e como propiedade das cousas mesmas. 2.2. Diferenciar entre a verdade como coherencia e a verdade como adecuación. Saber os criterios de verdade e os problemas para acceder á verdade. Principais posturas filosóficas entorno á verdade.</p>	<p>2.1.1. Coñece a definición de verdade como propiedade do entendemento e como propiedade das cousas mesmas. 2.2.1. Coñece a diferenza entre a verdade como adecuación e verdade como coherencia. 2.2.2. Coñece os distintos criterios de verdade. 2.2.3. Razona sobre as dificultades para establecer a verdade. 2.2.4. Coñece as principais concepcións sobre a verdade.</p>
<p>3.2. Expoñer os principais modelos explicativos do coñecemento, como son o racionalismo, o empirismo e o escepticismo.</p>	<p>3.2.1. Coñece as características dos principais modos de coñecemento. 3.2.2. Analiza fragmentos de textos breves de Descartes, Hume, Kant e Popper entre outros</p>
<p>4.1. Explicar que é un feito científico, unha hipótese, una lei, unha teoría, un modelo. Diferenciar entre feito e teoría. 4.2. Explicar os obxectivos e funcións da ciencia.</p>	<p>4.1.1 Explica que é un feito científico. 4.1.2 Explica que é unha hipótese. 4.1.3 Identifica os elementos duna hipótese científica. 4.1.4 Define a noción de lei. 4.1.5 Define a noción de teoría. 4.1.6 Explica que é un modelo científico. 4.1.7 Diferencia entre feito e teoría. 4.2.1. Explica os obxectivos e funcións da ciencia.</p>
<p>5.1. Expoñer as problemáticas filosóficas relacionadas coa ciencia, como o problema da indución, obxectividade e o problema da adecuación teoría-realidade.</p>	<p>5.1.1. Sabe expoñer o problema da indución. 5.1.2. Identifica o problema da indución. 5.1.3. Expón o problema da obxectividade. 5.1.4. Expón o problema da realidade.</p>

<p>6.1. Utilizar con rigor termos como hipotético- dedutivo, método, verificación, predición, indución.</p> <p>6.2. Usar termos filosóficos propios da filosofía da ciencia, como realismo, obxectividade ou causalidade.</p> <p>6.3. Comprender concepcións científicas da época contemporánea, como a relatividade, o caos. Definir o indeterminismo.</p>	<p>6.1.1 Utiliza con rigor os termos indución e hipotético- dedutivo.</p> <p>6.1.2 Utiliza con rigor os termos método, verificación, predición.</p> <p>6.2.1. Utiliza con rigor os termos realismo, obxectividade, causalidade.</p> <p>6.3.1.Utiliza con rigor os termos como relatividade e caos.</p> <p>6.3.2.Define a noción de indeterminismo.</p>
3ª AVALIACIÓN	
<p>1.1. Coñecer en que consiste a lóxica proposicional e apreciar o seu valor para amosar o razoamento correcto e a expresión do pensamento como condición fundamental par as ralecións humanas.</p>	<p>1.1.1. Define unha argumentación, diferenza os seus compoñentes principais e sabe distinguilos doutros discursos.</p>
<p>1.2 Distinguir o texto argumentativo de outros tipos de textos. Definir o concepto de argumentación e distinguir os seus elementos constituíntes.</p>	<p>1.2.1. Recoñece a unión de premisas como a condición necesaria para que se estableza a conclusión, incluso nos casos nos que se produce a omisión de algunha premisa.</p>
<p>1.3. Distinguir entre argumentación deductiva e argumentación inductiva. Comprender os puntos fundamentais da lóxica aristotélica.</p>	<p>1.3.1. Distingue entre argumentacións inductivas e deductivas.</p> <p>1.3.2. Comprende os elementos fundamentais da lóxica aristotélica.</p> <p>1.3.3. Comprende a noción de concepto universal.</p>
<p>2.1. Definir a noción de argumentación dedutiva. Distinguir entre verdade e validez.</p>	<p>2.1.1. Define a noción de argumentación dedutiva.</p> <p>2.1.2. Distingue os elementos principais presentes nunha argumentación dedutiva.</p> <p>2.1.3. Distingue entre verdade e validez.</p>
<p>2.2. Asignar á lóxica o seu carácter formal. Precisar os signos, as regras de formación e de transformación da lóxica proposicional. Formalizar argumentos lóxicos e analizar os seus valores de verdade. Recoñecer a validez dos argumentos dedutivos e establecer as leis lóxicas que a garanten</p>	<p>2.2.1. Coñece os signos que se usan en lóxica proposicional.</p> <p>2.2.2. Coñece as regras de formación e de transformación da lóxica proposicional</p> <p>2.2.3. Sabe formalizar argumentos lóxicos.</p> <p>2.2.4. Sabe establecer os valores de verdade dun argumento dedutivo e determina a súa validez.</p>

	2.2.5. Coñece a definición de lei lóxica.
3.1 Contextualiza histórica e culturalmente as problemáticas analizadas e expresa por escrito as achegas máis importantes do pensamento filosófico desde a súa orixe, identificando os principais problemas formulados e as solucións achegadas, e argumentando as propias opinións ao respecto.	3.1.1 Expressa por escrito as teses fundamentais dalgunhas das correntes filosóficas máis importantes do pensamento occidental.
4.1. Comprende e utiliza con precisión o vocabulario filosófico, realizando un glosario de termos de forma colaborativa mediante as posibilidades que ofrece internet.	4.1.1. Comprende e utiliza con rigor conceptos filosóficos como razón, sentidos, mito, logos, arché, necesidade, continxencia, esencia, sustancia, causa, existencia, crítica, metafísica, lóxica, gnoseoloxía, obxectividade, dogmatismo, criticismo, entre outros

A.2 Avaliación e cualificación.

2. Avaliación e cualificación alumnado coas dúas primeiras avaliacións aprobadas (todo o alumnado deste curso)	
Avaliación	<p>Procedementos 3ª Avaliación:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Observación e análise de tarefas 100%. Traballos e exercicios ou actividades propostos pola profesora 2. Comunicación semanal para seguimento do traballo realizado (+1)
	<p>Instrumentos: Tarefas estruturadas e semi estruturadas: realización de mapas conceptuais, exercicios, comentarios de texto, guías didácticas sobre películas, resolución de dilemas, glosario do curso, lecturas seleccionadas.</p>
Cualificación final	<p>Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será a media das dúas primeiras avaliacións e un incremento da súa cualificación ate +2 puntos polo traballo desenvolvido na terceira avaliación. En ningún caso poderá baixar a nota que o alumno/a ten ata o momento (nas dúas primeiras avaliacións)</p>

Proba extraordinaria de setembro	Exame final por avaliacións dos estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles DAS DÚAS PRIMEIRAS AVALIACIÓNS. Neste curso so un alumno tiña suspensa a primeira avaliación e recuperouna durante o curso, polo tanto esta proba non será necesaria para este grupo de alumnos.
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado coa materia pendente.

A.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Ampliación: Lóxica Repaso e ampliación: Dilemas Repaso e ampliación: Repaso historia da filosofía
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Todos os alumnos teñen conectividade e medios para seguir as clases nesta materia e realizar as actividades que se lle propoñen
Materiais e recursos	Aula virtual Video titoriais lóxica e outras actividades Dilemas éticos coronavirus Glosario termos filosóficos Fake news+programa radio (3) Caderno individual de tarefas de lóxica
ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020	PÁXINA 8 DE 36
	CENTRO: IES MARCO DO CABBALLÓN CURSO: ESO E BACHARELATO DEPARTAMENTO DE FILOSOFÍA

	Padlet colaborativo Lectura guiada de “El mundo de Sofía” Videoconferencias discusión etapas da filosofía
--	---

B.- HISTORIA DA FILOSOFÍA (2º Bach.)

B.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
TRASNVERSAIS, TODAS AS AVALIACIÓNS	
B1.1. Realizar a análise de fragmentos dos textos máis salientables da historia da filosofía, e ser capaz de transferir os coñecementos a outros/as autores/as ou problemas.	B1.1.1. Comprende o sentido global dos textos máis salientables dos/das autores/as estudados/as, recoñecendo a orde lóxica da argumentación e as formulacións que se defenden, e é quen de transferir os coñecementos a outros/as autores/as ou problemas.
	B1.1.2. Analiza as ideas do texto, identificando a conclusión e os conceptos e as ideas relevantes, e recoñece a súa estrutura e a orde lóxica das súas ideas.
	B1.1.3. Argumenta a explicación das ideas presentes no texto, en relación coa filosofía do/da autor/a e os contidos estudados.
B1.2. Argumentar con claridade e capacidade crítica, oralmente e por escrito, as súas propias opinións sobre os problemas fundamentais da filosofía, dialogando de xeito razoado con outras posicións diferentes.	B1.2.1. Argumenta as súas propias opinións con claridade e coherencia, tanto oralmente como por escrito.
	B1.2.2. Utiliza o diálogo racional na defensa das súas opinións, e valora a diversidade de ideas e, á vez, apoiándose nos aspectos comúns.
B1.3. Aplicar adecuadamente as ferramentas e os procedementos do traballo intelectual á aprendizaxe da filosofía, realizando traballos de organización e investigación dos contidos.	B1.3.1. Sintetiza correctamente a filosofía de cada autor/a, mediante resumos dos seus contidos fundamentais, e clasifícaos nos núcleos temáticos que atravesan a historia da filosofía: realidade, coñecemento, ser humano, ética e política.

	<p>B1.3.2. Elabora listaxes de vocabulario de conceptos, comprende o seu significado, organízalos en esquemas ou mapas conceptuais, táboas cronolóxicas e outros procedementos útiles para a comprensión da filosofía do autor, e aplícalos con rigor.</p> <p>B1.3.3. Selecciona información de distintas fontes, bibliográficas e de internet, e recoñece as fontes fiables.</p> <p>B1.3.4. Realiza redaccións ou disertacións, traballos de investigación e proxectos que impliquen un esforzo creativo e unha valoración persoal dos problemas filosóficos formulados na historia da filosofía.</p>
B1.4. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación na realización e na exposición dos traballos de investigación filosófica.	<p>B1.4.1. Utiliza as ferramentas informáticas e da web 2.0. (wikis, blogs, redes sociais, procesador de textos, presentación de diapositivas ou recursos multimedia, etc.) para o desenvolvemento dos traballos.</p> <p>B1.4.2. Realiza procuras avanzadas en internet sobre os contidos da investigación, e decide os conceptos adecuados.</p> <p>B1.4.3. Colabora en traballos colectivos de investigación sobre os contidos estudados utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.</p>
1ª AVALIACIÓN	
B2.1. Coñecer a orixe da filosofía en Grecia e comprender o primeiro gran sistema filosófico, o de Platón, analizando a relación entre realidade e coñecemento, a concepción dualista do ser humano e a dimensión antropolóxica e política da virtude, en relación coa filosofía presocrática e o xiro antropolóxico de Sócrates e os Sofistas, valorando a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Grecia antiga, e apreciando criticamente o seu discurso.	<p>B2.1.1. Utiliza conceptos de Platón como idea, mundo sensible, mundo intelixible, ben, razón, doxa, episteme, universal, absoluto, dualismo, reminiscencia, transmigración, mímese, methexe, virtude e xustiza, entre outros, e aplícalos con rigor.</p> <p>B2.1.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral como na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Platón, analizando a relación entre realidade e coñecemento, a concepción dualista do ser humano e a dimensión antropolóxica e política da virtude.</p> <p>B2.1.3. Distingue as respostas da corrente presocrática en relación á orixe do Cosmos, os conceptos fundamentais da dialéctica de Sócrates e o conven-</p>

	<p>cionalismo democrático e o relativismo moral dos sofistas, identificando os problemas da filosofía antiga, e relacionando esas respostas coas solucións achegadas por Platón.</p> <p>B2.1.4. Respecta o esforzo da filosofía de Platón por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais da Grecia antiga, valorando positivamente o diálogo como método filosófico, o nacemento das utopías sociais, o sentido do gobernante-filósofo ou a súa defensa da inclusión das mulleres na educación.</p>
<p>B2.2. Entender o sistema teleolóxico de Aristóteles, en relación co pensamento de Platón e a física de Demócrito, e valorando a súa influencia no desenvolvemento das ideas e cos cambios socioculturais da Grecia antiga.</p>	<p>B2.2.1. Utiliza con rigor conceptos do marco do pensamento de Aristóteles, como substancia, ciencia, metafísica, materia, forma, potencia, acto, causa, efecto, teleoloxía, lugar natural, indución, dedución, abstracción, alma, monismo, felicidade e virtude, entre outros.</p>
	<p>B2.2.2. Comprende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais de Aristóteles, examinando a súa concepción da metafísica e da física, o coñecemento, a ética eudemonística e a política, en comparación coas teorías de Platón.</p>
	<p>B2.2.3. Describe as respostas da física de Demócrito, identificando os problemas da filosofía antiga, e relaciona esas respostas coas solucións achagadas por Aristóteles.</p>
	<p>B2.2.4. Estima e razoa o esforzo da filosofía de Aristóteles por contribuír ao desenvolvemento do pensamento occidental, valorando positivamente a formulación científica das cuestións.</p>
<p>B2.3. Coñecer as escolas éticas xurdidas no helenismo, como o Epicureísmo, o Estoicismo e o Escepticismo, valorar o seu papel no contexto socio-histórico e cultural da época, e recoñecer a repercusión dos grandes científicos helenísticos, apreciando a gran importancia para occidente da Biblioteca de Alexandría.</p>	<p>B2.3.1. Describe as respostas das doutrinas éticas helenísticas, e identifica algúns dos grandes logros da ciencia alexandrina.</p>
<p>B3.1. Explicar a orixe do pensamento cristián e o seu encontro coa</p>	<p>B3.1.1. Explica o encontro da filosofía e a relixión cristiá nas súas orixes, a</p>

filosofía a través das ideas fundamentais de Agostiño de Hipona, apreciando a súa defensa da liberdade, da verdade e do coñecemento interior ou a historia.	través das teses centrais do pensamento de Agostiño de Hipona.
B3.2. Coñecer a síntese de Tomé de Aquino, en relación co agostinismo, a filosofía árabe e xudía, e o nominalismo, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Media.	B3.2.1. Define conceptos de Tomé de Aquino, como razón, fe, verdade, deus, esencia, existencia, creación, inmortalidade, lei natural, lei positiva e precepto, entre outros, e aplícaos con rigor.
	B3.2.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Tomé de Aquino, distinguindo a relación entre fe e razón, as vías de demostración da existencia de Deus, e a lei moral, en comparación coas teorías da filosofía Antiga.
	B3.2.3. Discrimina as respostas do agostinismo, a filosofía árabe e xudía, e o nominalismo, identificando os problemas da filosofía medieval, en relación coas solucións achegadas por Tomé de Aquino.
	B3.2.4. Valora o esforzo da filosofía de Tomé de Aquino por contribuír ao desenvolvemento das ideas e os cambios sociais da Idade Media, xulgando positivamente a universalidade da lei moral.
B3.3. Coñecer algunha das teorías centrais do pensamento de Guillherme de Ockham, cuxa reflexión crítica supuxo a separación entre razón e fe, a independencia da filosofía e o novo pulo para a ciencia.	B3.3.1. Coñece as teses centrais do nominalismo de Guillherme de Ockham e a súa importancia para a entrada na modernidade.
2ª AVALIACIÓN	
B4.1. Comprender a importancia do xiro do pensamento occidental que se deu no Renacemento e que anticipa a modernidade, valorando o novo humanismo que enxalza a "dignitas hominis", a investigación dos prexuízos do coñecemento de F. Bacon e as implicacións da Revolución Científica, e coñecer as teses fundamentais do realismo político de N. Maquiavelo.	B4.1.1. Comprende a importancia intelectual do xiro do pensamento científico que se deu no Renacemento, e describe as respostas da filosofía humanista sobre a natureza humana.
	B4.1.2. Explica as ideas ético-políticas fundamentais de N. Maquiavelo e compáraas cos sistemas ético-políticos anteriores.
B4.2. Entender o racionalismo de Descartes, distinguíndoo e relacio-	B4.2.1. Identifica conceptos de Descartes como razón, certeza, método, dú-

<p>nándoo coa filosofía humanista e o monismo panteísta de Spinoza, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Moderna.</p>	<p>bida, hipótese, "cogito", idea, substancia e subxectivismo, entre outros, e aplícaos con rigor.</p>
	<p>B4.2.2. Comprende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Descartes, analizando o método e a relación entre coñecemento e realidade a partir do "cogito" e o dualismo no ser humano, en comparación coas teorías da filosofía antiga e da medieval.</p>
	<p>B4.2.3. Identifica os problemas da filosofía moderna e relaciónaos coas solucións aportadas por Descartes.</p>
	<p>B4.2.4. Estima e razoa o esforzo da filosofía de Descartes por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios socioculturais da Idade Moderna, e valora a universalidade da razón cartesiana.</p>
<p>B4.3. Coñecer o empirismo de Hume en relación co liberalismo político de Locke, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Idade Moderna.</p>	<p>B4.3.1. Utiliza conceptos de Hume como escepticismo, crítica, experiencia, percepción, inmanencia, asociación, impresións, ideas, hábito, contradición, causa, crenza, sentimento, mérito, utilidade, felicidade, contrato social, liberdade e deber, entre outros, e úsaos con rigor.</p>
	<p>B4.3.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais de Hume, distinguindo os principios e os elementos do coñecemento respecto á verdade, a crítica á causalidade e á substancia, e o emotivismo moral, en comparación coas teorías da filosofía antiga e da medieval, e co racionalismo moderno.</p>
	<p>B4.3.3. Coñece e explica as ideas centrais do liberalismo político de Locke, identificando os problemas da filosofía moderna, e relaciónaos coas solucións aportadas por Hume.</p>
	<p>B4.3.4. Valora o esforzo da filosofía de Hume por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios socioculturais da Idade Moderna, xulgando positivamente a procura da felicidade colectiva.</p>
<p>B4.4. Coñecer os principais ideais dos ilustrados franceses, afondando</p>	<p>B4.4.1. Comprende os ideais que impulsaron os ilustrados franceses, e expli-</p>

<p>no pensamento de J.J. Rousseau, e valorar a importancia do seu pensamento para o xurdimento da democracia mediante unha orde social acorde coa natureza humana.</p>	<p>ca o sentido e transcendencia do pensamento de Rousseau, a súa crítica social, a crítica á civilización, o estado de natureza, a defensa do contrato social e a vontade xeral.</p>
<p>B4.5. Comprender o idealismo crítico de Kant, en relación co racionalismo de Descartes, o empirismo de Hume e a filosofía ilustrada de Rousseau, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Idade Moderna.</p>	<p>B4.5.1. Aplica conceptos de Kant como sensibilidade, entendemento, razón, crítica, transcendental, ciencia, innato, xuízo, a priori, a posteriori, facultade, intuición, categoría, ilusión transcendental, idea, lei, fenómeno, nóumeno, vontade, deber, imperativo categórico, autonomía, postulado, liberdade, dignidade, persoa, paz e pacto, entre outros, e utilízalos con rigor.</p>
	<p>B4.5.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Kant, analizando as facultades e os límites do coñecemento, a lei moral e a paz perpetua, comparándoas coas teorías da filosofía antiga, medieval e moderna.</p>
	<p>B4.5.3. Describe a teoría política de Rousseau, identificando os problemas da filosofía moderna e relacionándoa coas solucións achegadas por Kant.</p>
	<p>B4.5.4. Respecta e razoa o esforzo da filosofía de Kant por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios socioculturais da Idade Moderna, e valora a dignidade e a procura da paz entre as nacións</p>
<p>3ª AVALIACIÓN</p>	
<p>B5.1. Entender o materialismo histórico de Marx, en relación co idealismo de Hegel e con Feuerbach, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Contemporánea.</p>	<p>B5.1.1. Identifica conceptos de Marx como dialéctica, materialismo histórico, praxe, alienación, infraestrutura, superestrutura, forzas produtivas, medios de produción, loita de clases, traballo, plusvalor e humanismo, entre outros, e utilízalos con rigor.</p>
	<p>B5.1.2. Coñece e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Marx, examinando o materialismo histórico e a crítica ao idealismo, á alienación e á ideoloxía, e expón a súa visión humanista do individuo.</p>
	<p>B5.1.3. Identifica os problemas da filosofía contemporánea en relación coas solucións achegadas por Marx.</p>

	B5.1.4. Valora o esforzo da filosofía de Marx por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais da Idade Contemporánea, xulgando positivamente a defensa da igualdade social.
B5.2. Comprender o vitalismo de Nietzsche en relación co vitalismo de Schopenhauer, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Idade Contemporánea.	<p>B5.2.1. Define conceptos de Nietzsche como crítica, traxedia, intuición, metáfora, convención, perspectiva, xenealoxía, transvaloración, nihilismo, superhome, vontade de poder, e eterno retorno, entre outros, e aplícaos con rigor.</p> <p>B5.2.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Nietzsche, considerando a crítica á metafísica, á moral e á ciencia, a verdade como metáfora, e a afirmación do superhome, como resultado da inversión de valores e a vontade de poder, en comparación coas teorías da filosofía antiga, medieval, moderna e contemporánea.</p> <p>B5.2.3. Distingue as respostas de Schopenhauer na súa afirmación da vontade e identifica os problemas da filosofía contemporánea, en relación coas solucións achegadas por Nietzsche.</p> <p>B5.2.4. Estima o esforzo da filosofía de Nietzsche por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais da Idade Contemporánea, e valora a defensa da verdade e da liberdade.</p>
B5.3. Entender o raciovitalismo de Ortega y Gasset en relación con figuras da filosofía española, como Unamuno, e do pensamento europeo, e valorar as influencias que recibe e a repercusión do seu pensamento no desenvolvemento das ideas e a rexeneración social, cultural e política de España.	<p>B5.3.1. Utiliza conceptos de Ortega y Gasset e aplícaos con rigor, como obxectivismo, ciencia, europeización, filosofía, mundo, circunstancia, perspectiva, razón vital, raciovitalismo, vida, categoría, liberdade, idea, crenza, historia, razón histórica, xeración, home-masa e home selecto, entre outros.</p> <p>B5.3.2. Comprende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía e da análise social de Ortega y Gasset, en relación con posturas filosóficas como o realismo, o racionalismo, o vitalismo ou o existencialismo, entre outras.</p> <p>B5.3.3. Respecta o esforzo da filosofía de Ortega y Gasset por contribuír ao</p>

desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais e culturais da Idade Contemporánea española, e valorao seu compromiso coa defensa da cultura e da democracia.

B.2 Avaliación e cualificación.

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	Procedementos 3ª Avaliación: 1. Exame on line, tipo test e comentario oral por vídeoconferencia 100%. 2. Traballos e exercicios ou actividades propostos pola profesora, comentarios (+1)
	Instrumentos: Videoconferencias diarias, aula virtual, comentarios guiados.
Cualificación final	Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será a media das tres avaliacións. A cualificación obtida na terceira avaliación en ningún caso poderá baixar a nota que o alumno/a ten ata o momento (nas dúas primeiras avaliacións) EXAMEN FINAL: O ALUMNADO COAS DÚAS AVALIACIÓNS SUSPENSAS poderá recuperar as avaliacións con este exame. O resto de alumnos poden presentarse para ver como se desenvolven no exame e poderán mellorar a súa nota (en ningún caso baixaría a cualificación): Exame estruturado como a ABAU (modificada) que se realizará do 25 ao 5 de xuño. EXAME DE RECUPERACIÓN FINAL: En caso de non superar o exame anterior habería un novo exame de recuperación): Exame estruturado como a ABAU (modificada) que se realizará antes do 5 de xuño.
Proba extraordinaria de setembro	Exame final tipo ABAU dos estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles DAS DÚAS PRIMEIRAS AVALIACIÓNS.

Alumnado de materia pendiente	Non hai alumnado coa materia pendente.
--------------------------------------	--

B.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Ampliación: Marx, Nietzsche e Ortega Repaso e ampliación: Repaso dos autores máis pertinentes tendo en conta a nova ABAU.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Todos os alumnos teñen conectividade e medios para seguir as clases nesta materia e realizar as actividades que se lle propoñen. Clases diarias por videoconferencia. Disponibilidade para tutorías individuais
Materiais e recursos	Aula virtual Clases grabadas Repaso de cada autor Contextos Comentarios resoltos Exámenes de proba

C.- PSICOLOXÍA (2º Bach.)

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020	PÁXINA 17 DE 36	CENTRO: IES MARCO DO CABBALLÓN CURSO: ESO E BACHARELATO DEPARTAMENTO DE FILOSOFÍA
--	-----------------	---

C.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

1.Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
1ª AVALIACIÓN	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Entender e apreciar a especificidade e a importancia do coñecemento psicolóxico, como ciencia que trata da conduta e os procesos mentais do individuo, valorando que se trata dun saber e unha actitude que estimula a crítica, a autonomía, a investigación e a innovación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB1.1.1. Explica e constrúe un marco de referencia global da psicoloxía, desde as súas orixes en Grecia (nas filosofías de Platón e Aristóteles), ata o seu recoñecemento como saber independente da man de Wundt, Watson, James e Freud, definindo as acepcións do termo psicoloxía ao longo da súa evolución, desde o etimolóxico, como "ciencia da alma", aos achegados polas correntes actuais: condutismo, cognitivismo, psicanálise, humanismo ou Gestalt.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Identificar a dimensión teórica e práctica da psicoloxía, os seus obxectivos, as súas características e as súas ramas e técnicas de investigación, relacionándoas, como ciencia multidisciplinar, con outras ciencias cuxo fin é a comprensión dos fenómenos humanos, como a filosofía, a bioloxía, a antropoloxía, a economía, etc. 	<p>PSB1.1.2. Recoñece e valora as cuestións e os problemas que investiga a psicoloxía desde os seus inicios, distinguindo a súa perspectiva das proporcionadas por outros saberes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB1.2.1. Explica e estima a importancia dos obxectivos que caracterizan a psicoloxía: describir, explicar, predicir e modificar. ▪ PSB1.2.2. Distingue e relaciona as facetas teórica e práctica da psicoloxía, e identifica as ramas en que se desenvolven (clínica e da saúde, da arte, das actividades físico-deportivas, da educación, forense, da intervención social, ambiental, etc.), investigando e valorando a súa aplicación nos ámbitos de atención na comunidade, como na familia e na infancia, na terceira idade, en minusvalías, muller, xuventude, minorías sociais e inmigrantes, cooperación para o desenvolvemento, etc. ▪ PSB1.2.3. Describe e aprecia a utilidade das técnicas e das metodoloxías de investigación psicolóxica, explicando as características de cada unha, como son os métodos comprensivos (introspección, fenomenoloxía, hermenéutica, test, entrevista persoal, dinámica de grupos, etc.) e os seus obxectivos (observación, descrición, experimentación, explicación, estudos de casos,

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Recoñecer e expresar as achegas máis importantes da psicoloxía, desde os seus inicios ata a actualidade, identificando os principais problemas formulados e as solucións achegadas polas correntes psicolóxicas contemporáneas, e realizando unha análise crítica de textos significativos e breves de contido psicolóxico, identificando as problemáticas formuladas e relacionándoas co estudado na unidade. 	<p>etc.).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB1.3.1. Explica e recoñece a importancia das achegas que a psicolóxicos realizou na comprensión dos fenómenos humanos, identificando os problemas específicos dos que se ocupa e as conclusións achegadas. ▪ PSB1 3.2. Utiliza a súa capacidade de aprender a aprender, realizando os seus propios mapas conceptuais, utilizando medios informáticos, acerca das seguintes teorías: psicanálise, condutismo, teoría cognitiva, Gestalt, humanismo e psicobioloxía. ▪ PSB1.3.3. Analiza e valora criticamente textos sobre os problemas, as funcións e as aplicacións da Psicoloxía de autores como W. Wundt, S. Freud, A. Maslow, W. James e B. F. Skinner, entre outros.
--	---

2ª AVALIACIÓN

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Comprender a percepción humana como un proceso construtivo eminentemente subxectivo e limitado, no cal ten a súa orixe o coñecemento sobre a realidade, valorando o ser humano como un procesador de información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB3.1.1. Distingue e relaciona os elementos que interveñen no fenómeno da percepción (estímulo, sentido, sensación e limiares de percepción), recoñecéndoo dentro das fases do proceso perceptivo (excitación, transdución, transmisión e recepción). ▪ PSB3.1.2. Compara e valora as achegas das principais teorías acerca da percepción: asociacionismo, Gestalt, cognitivismo e neuropsicoloxía. ▪ PSB3.1.3. Elabora unha presentación con medios audiovisuais e en colaboración grupal, desenvolvendo a súa iniciativa persoal e as leis gestálticas da percepción, valorando a súa achega conceptual e identificando exemplos concretos de como actúan (por exemplo, a través de obras pictóricas ou fotografías). ▪ PSB3.1.4. Procura e selecciona información, utilizando páxinas web, acerca dalgúns tipos de ilusións ópticas, diferenciándoas dos trastornos perceptivos como as alucinacións e a agnosia. ▪ PSB3.1.5. Comenta e aprecia algúns fenómenos perceptivos, como a constancia perceptiva, a percepción subliminar e extrasensorial, o membro fan-
---	---

	<p>tasma e a percepción por estimulación eléctrica do cerebro (por exemplo, o ollo de Dobelle) entre outros, e expón as súas conclusións a través de soportes de presentación informáticos.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Explicar e apreciar a relevancia das influencias individuais e sociais no fenómeno da percepción, valorando criticamente tanto os seus aspectos positivos como os negativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB3.2.1. Discirne e elabora conclusións, en colaboración grupal, sobre a influencia dos factores individuais (motivación, actitudes e intereses) e sociais (cultura e hábitat) no fenómeno da percepción, utilizando, por exemplo, os experimentos sobre prexuízos realizados por Allport e Kramer.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Coñecer e analizar a estrutura, os tipos e o funcionamento da memoria humana, investigando as achegas dalgunhas teorías actuais, co fin de entender a orixe e os factores que inflúen no desenvolvemento desta capacidade no ser humano, e utilizar as súas achegas na súa propia aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB3.3.1. Relaciona os conceptos de atención e concentración como puntos de partida da memoria, distinguindo os tipos de atención e os tipos de alteración que poden sufrir.
3ª AVALIACIÓN	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Explicar a evolución do cerebro humano desde un enfoque antropológico, distinguindo as súas características específicas das doutros animais, co fin de apreciar a importancia do desenvolvemento neurológico e as consecuencias que delas se derivan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB2.1.1. Identifica, contrasta e valora a nivel anatómico diferentes tipos de encéfalos animais en comparación co humano, valéndose de medios documentais. ▪ PSB2.1.2. Investiga a través de internet a filoxénese humana e a evolución do cerebro, explicando e apreciando a relación directa que mantén co desenvolvemento da conduta humana.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Analizar e apreciar a importancia da organización do sistema nervioso central, fundamentalmente do encéfalo humano, distinguindo as localizacións e as funcións que determinan a conduta dos individuos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB2.2.1. Realiza unha presentación, con medios informáticos, en colaboración grupal, sobre a morfoloxía neuronal e a sinapse, describindo o proceso de transmisión sináptica e os factores que a determinan, o impulso nervioso e os neurotransmisores. ▪ PSB2.2.2. Investiga e explica a organización das áreas cerebrais e as súas funcións, e localiza nun debuxo as devanditas áreas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Entender e valorar as técnicas actuais de investigación do cerebro e o seu impacto no avance científico acerca da explicación da conduta e na superación dalgúns trastornos e dalgunhas doenzas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB2.3.1. Describe e compara as técnicas científicas de investigación do cerebro: anxiogramas, EEG, TAC, TEP, IRM, intervencións directas e estudo de casos.

mentais.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB2 3.2. Analiza e aprecia o impulso que estas técnicas de investigación cerebral lle deron ao coñecemento do comportamento humano e á solución dalgunhas patoloxías.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprender e recoñecer algunhas das bases xenéticas que determinan a conduta humana, apreciando a relación de causa e efecto que pode existir entre ambas as dúas e destacando a orixe dalgunhas doenzas producidas por alteracións xenéticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB2.4.1. Explica a influencia dos compoñentes xenéticos que interveñen na conduta, e investiga e valora se estes teñen efectos distintivos entre a conduta feminina e a masculina. ▪ PSB2.4.2. Relaciona e aprecia a importancia das alteracións xenéticas coas doenzas que producen modificacións e anomalías na conduta, utilizando o vocabulario técnico preciso: mutación, trisomía, monosomía, delección, etc. ▪ PSB2.4.3. Localiza e selecciona información en internet acerca de distintos tipos de doenzas causadas por alteracións xenéticas, tales como a síndrome de Down, a síndrome de Turner, a síndrome do miaño de gato ou a síndrome de Klinefelter, entre outras.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Investigar e resumir a influencia do sistema endócrino sobre o cerebro e os comportamentos derivados diso, co fin de valorar a importancia da relación entre ambos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PSB2. 5.1. Realiza, en colaboración grupal, un mapa conceptual do sistema endócrino, apreciando a súa influencia na conduta humana e os seus trastornos, por exemplo: hipófise e depresión, tiroide e ansiedade, paratiroide e astenia, suprarrenais e delirios, páncreas e depresión, sexuais e climaterio, etc. ▪ PSB2.5.2. Investiga as diferenzas endocrinolóxicas entre homes e mulleres, e os seus efectos na conduta, valorando o coñecemento destas diferenzas como un instrumento que permite un entendemento e unha comprensión mellores entre as persoas de diferente sexo.

C.2 Avaliación e cualificación.

2.Avaliación e cualificación alumnado coas dúas primeiras avaliacións aprobadas (todo o alumnado deste curso)

Avaliación	Procedementos 3ª Avaliación: 1. Observación e análise de tarefas 100%. Traballos e exercicios ou actividades propostos pola profesora 2. Comunicación semanal para seguimento do traballo realizado (+1)
	Instrumentos: Tarefas estruturadas e semi estruturadas: realización de mapas conceptuais, exercicios, comentarios de texto, guías didácticas sobre películas, resolución de dilemas, lecturas seleccionadas.
Cualificación final	Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será a media das dúas primeiras avaliacións e un incremento da súa cualificación ate +2 puntos polo traballo desenvolvido na terceira avaliación. En ningún caso poderá baixar a nota que o alumno/a ten ata o momento (nas dúas primeiras avaliacións)
Proba extraordinaria de setembro	Exame final por avaliacións dos estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles DAS DÚAS PRIMEIRAS AVALIACIÓNS. Neste curso ningún alumno ten avaliacións suspensas, polo tanto esta proba non será necesaria para este grupo de alumnos.
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado coa materia pendente.

C.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Ampliación: Psicoloxía mente-cerebro Repaso e ampliación: Repaso conceptos fundamentais
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen)	Todos os alumnos teñen conectividade e medios para seguir as clases nesta materia e realizar as actividades que se lle propoñen

conectividade)	
Materiais e recursos	<p>Aula virtual</p> <p>Videos grabados para explicar a teoría</p> <p>Lectura guiada de “En hombre en busca de sentido”</p> <p>Videoconferencias</p> <p>Guías didácticas medios audiovisuais, documentais films</p>

2.- ETAPA DE ENSINO SECUNDARIO

A.-VALORES ÉTICOS

A.1. VALORES ÉTICOS (1º ESO)

A.1.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

1.Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
1ª AVALIACIÓN	
B1.1. Construír un concepto de persoa, consciente de que esta é indefinible, valorando a dignidade que posúe polo feito de ser libre.	<ul style="list-style-type: none">. VEB1.1.1. Sinala as dificultades para definir o concepto de persoa analizando o seu significado etimolóxico. VEB1.1.2. Describe as características principais da persoa: substancia independente, racional e libre.. VEB1.1.3. Explica e valora a dignidade da persoa que, como ente autónomo, se converte nun "ser moral".
B1.1. Construír un concepto de persoa, consciente de que esta é indefinible, valorando a dignidade que posúe polo feito de ser libre.	<ul style="list-style-type: none">. VEB1.1.1. Sinala as dificultades para definir o concepto de persoa analizando o seu significado etimolóxico. VEB1.1.2. Describe as características principais da persoa: substancia independente, racional e libre.. VEB1.1.3. Explica e valora a dignidade da persoa que, como ente autónomo,

	mo, se converte nun "ser moral".
2ª AVALIACIÓN	
B2.3. Distinguir na persoa os ámbitos da vida privada e da vida pública, a primeira regulada pola ética e a segunda polo dereito, coa finalidade de identificar os límites da liberdade persoal e social.	VEB2.3.1. Define os ámbitos da vida privada e a pública, así como o límite da liberdade humana, en ambos os casos.
B2.4. Relacionar e valorar a importancia das habilidades da intelixencia emocional sinaladas por Goleman, en relación coa vida interpersoal, e establecer o seu vínculo cos valores éticos que enriquecen as relacións humanas.	VEB2.4.1. Comprende a importancia que para Goleman ten a capacidade de recoñecer as emocións alleas e a de controlar as relacións interpersoais, e elabora un resumo esquemático sobre o tema.
B3.10. Valores e normas éticas, e os seus efectos beneficiosos para a persoa e para a comunidade.	B3.6. Tomar conciencia da importancia dos valores e das normas éticas, como guía da conduta individual e social, asumindo a responsabilidade de difundilos e promovelos polos beneficios que proporcionan á persoa e á comunidade
3ª AVALIACIÓN	
B2.6. Xustificar a importancia dos valores e das virtudes éticas para conseguir unhas relacións interpersoais xustas, respectuosas e satisfactorias.	VEB2.6.1. Identifica a adquisición das virtudes éticas como unha condición necesaria para lograr unhas boas relacións interpersoais, entre elas a prudencia, a lealdade, a sinceridade, a xenerosidade, etc.

A.1.2 Avaliación e cualificación.

2.Avaliación e cualificación alumnado coas dúas primeiras avaliacións aprobadas (todo o alumnado deste curso)	
Avaliación	Procedementos 3ª Avaliación: 1. Observación e análise de tarefas 100%. Traballos e exercicios ou actividades propostos pola profesora 2. Comunicación semanal para seguimento do traballo realizado (+1)
	Instrumentos: Tarefas estruturadas e semi estruturadas: exercicios, comentarios de texto, guías didácticas sobre películas, resolución de dilemas, lecturas seleccionadas.

Cualificación final	Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será a media das dúas primeiras avaliacións e un incremento da súa cualificación ate +2 puntos polo traballo desenvolvido na terceira avaliación. En ningún caso poderá baixar a nota que o alumno/a ten ata o momento (nas dúas primeiras avaliacións)
Proba extraordinaria de setembro	Exame final por avaliacións dos estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles DAS DÚAS PRIMEIRAS AVALIACIÓNS. Neste curso ningún alumno ten avaliacións suspensas, polo tanto esta proba non será necesaria para este grupo de alumnos.
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado coa materia pendente.

A.1.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Repaso e ampliación: Aplicación do aprendido á situación actual
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Todos os alumnos teñen conectividade e medios para seguir as clases nesta materia e realizar as actividades que se lle propoñen
Materiais e recursos	Aula virtual Video titoriais Dilemas éticos coronavirus Guías didácticas medios audiovisuais

A.2. VALORES ÉTICOS (2º ESO)

A.2.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

1.Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
1ª AVALIACIÓN	
1. Distinguir entre ética e moral, sinalando as semellanzas e as diferenzas entre elas, e estimando a importancia da reflexión ética como un saber práctico necesario para guiar de xeito racional a conduta do ser humano á súa plena realización.	1.1. Recoñece as diferenzas entre a ética e a moral, no que se refire á súa orixe e á súa finalidade.
	1.2. Acheга razóns que xustifiquen a importancia da reflexión ética, como unha guía racional de conduta necesaria na vida do ser humano, expresando de forma apropiada os argumentos en que se fundamenta.
2. Destacar o significado e a importancia da natureza moral do ser humano, analizando as súas etapas de desenvolvemento e tomando conciencia da necesidade que ten de normas éticas, libre e racionalmente asumidas, como guía do seu comportamento.	2.1. Sinala en que consiste a estrutura moral da persoa como ser racional e libre, razón pola que esta é responsable da súa conduta e das consecuencias desta.
	2.2. Explica as tres etapas do desenvolvemento moral na persoa, segundo a teoría de Piaget ou a de Köhlberg, e as características propias de cada unha, destacando como se pasa da heteronomía á autonomía moral.
2ª AVALIACIÓN	
5. Establecer o concepto de normas éticas e apreciar a súa importancia, identificando as súas características e a natureza da súa orixe e validez, mediante o coñecemento do debate ético que existiu entre Sócrates e os sofistas.	5.1. Define o concepto de norma e de norma ética, distinguíndoa das normas xurídicas, relixiosas, etc.
	5.2. Sinala quen foron os sofistas e algúns dos feitos e das razóns en que se fundamentaba a súa teoría relativista da moral, destacando as consecuencias que esta ten na vida das persoas.
	5.3. Coñece os motivos que levaron a Sócrates a afirmar o "intelectualismo moral", e explica en que consiste e a postura de Platón ao respecto.
	5.4. Compara o relativismo e o obxectivismo moral apreciando a vixencia

	destas teorías éticas na actualidade, e expresa opinións de forma argumentada.
6. Explicar as características e os obxectivos das teorías éticas, así como a súa clasificación en éticas de fins e procedementais, sinalando os principios máis destacados do hedonismo de Epicuro.	6.1. Enuncia os elementos distintivos das "teorías éticas" e argumenta a súa clasificación en éticas de fins e éticas procedementais, e elabora un esquema coas súas características máis destacadas.
	6.2. Enuncia os aspectos fundamentais da teoría hedonista de Epicuro e os valores éticos que defende, destacando as características que a identifican como unha ética de fins.
	6.3. Elabora, en colaboración co grupo, argumentos a favor e/ou en contra do epicureísmo, e expón as súas conclusións cos argumentos racionais correspondentes.
7. Entender os principais aspectos do eudemonismo aristotélico, identificándoo como unha ética de fins e valorando a súa importancia e a vixencia actuais.	7.1. Explica o significado do termo "eudemonismo" e o que para Aristóteles significa a felicidade como ben supremo, e elabora e expresa conclusións.
	7.2. Distingue os tres tipos de tendencias que hai no ser humano, segundo Aristóteles, e a súa relación co que el considera como ben supremo da persoa.
3ª AVALIACIÓN	
8. Xustificar a importancia dos valores e das virtudes éticas para conseguir unhas relacións interpersoais xustas, respectuosas e satisfactorias.	8.1. Identifica a adquisición das virtudes éticas como unha condición necesaria para lograr unhas boas relacións interpersoais, entre elas a prudencia, a lealdade, a sinceridade, a xenerosidade, etc.

A.2.2 Avaliación e cualificación.

2.Avaliación e cualificación alumnado coas dúas primeiras avaliacións aprobadas (todo o alumnado deste curso)	
Avaliación	Procedementos 3ª Avaliación: 1. Observación e análise de tarefas 100%. Traballos e exercicios ou actividades propostos pola profesora 2. Comunicación semanal para seguimento do traballo realizado (+1)
	Instrumentos: Tarefas estruturadas e semi estruturadas: exercicios, comentarios de texto, guías didácticas sobre películas, resolución de dilemas, lecturas seleccionadas.
Cualificación final	Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será a media das dúas primeiras avaliacións e un incremento da súa cualificación ate +2 puntos polo traballo desenvolvido na terceira avaliación. En ningún caso poderá baixar a nota que o alumno/a ten ata o momento (nas dúas primeiras avaliacións)
Proba extraordinaria de setembro	Exame final por avaliacións dos estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles DAS DÚAS PRIMEIRAS AVALIACIÓNS. Neste curso ningún alumno ten avaliacións suspensas, polo tanto esta proba non será necesaria para este grupo de alumnos.
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado coa materia pendente.

A.2.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020	PÁXINA 29 DE 36	CENTRO: IES MARCO DO CAMBALLÓN CURSO: ESO E BACHARELATO DEPARTAMENTO DE FILOSOFÍA
---	-----------------	---

Actividades	Repaso e ampliación: Aplicación do aprendido á situación actual
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Todos os alumnos teñen conectividade e medios para seguir as clases nesta materia e realizar as actividades que se lle propoñen
Materiais e recursos	Aula virtual Video titoriais Dilemas éticos coronavirus Guías didácticas medios audiovisuais

A.1. VALORES ÉTICOS (3º ESO)

A.3.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

1.Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
1ª AVALIACIÓN	
1. Sinalar a vinculación entre a ética, o dereito e a xustiza, a través do coñecemento das súas semellanzas, diferenzas e relacións, e analizar o	1.1. Busca e selecciona información en páxinas web, para identificar as diferenzas, semellanzas e vínculos existentes entre a Ética e o Dereito, e entre a legalidade e a lexitimidade, elaborando e presentando conclusións
2. Explicar o problema da xustificación das normas xurídicas, a través da análise das teorías do dereito natural ou iusnaturalismo, o convencionalismo e o positivismo xurídico, identificando a súa aplicación no pensamento xurídico de determinados/as filósofos/as, coa finalidade de ir conformando unha opinión argumentada sobre a fundamentación ética das leis.	2.1. Elabora en grupo unha presentación con soporte dixital sobre a teoría iusnaturalista do dereito, o seu obxectivo e as súas características, identificando na teoría de Locke un exemplo desta no que se refire á orixe das leis xurídicas, a súa validez e as funcións que lle atribúe ao Estado.
	2.2. Destaca e valora, no pensamento sofista, a distinción entre "physis" e "nomos", describindo a súa contribución ao convencionalismo xurídico, e elabora conclusións argumentadas arredor deste tema.
	2.3. Analiza información sobre o positivismo xurídico de Kelsen, nomea-

damente no relativo á validez das normas e dos criterios que utiliza, especialmente o de eficacia, e a relación que establece entre a ética e o derei-
to.

2ª AVALIACIÓN

5. Comprender o desenvolvemento histórico dos dereitos humanos como unha conquista da humanidade	5.1. Describe os feitos máis influentes no desenvolvemento histórico dos dereitos humanos da primeira xeración (dereitos civís e políticos), da segunda xeración (económicos, sociais e culturais) e da terceira
6. Avaliar, utilizando o xuízo crítico, a magnitude dos problemas aos que se enfrenta a aplicación da DUDH.	6.1. Investiga mediante información obtida en distintas fontes, sobre os problemas e os retos da aplicación da DUDH, no que se refire ao exercicio de dereitos civís (destacando os problemas relativos á intolerancia, a exclusión social, a discriminación da muller, a violencia de xénero e a existencia de actitudes como a homofobia, o racismo, a xenofobia, o acoso laboral e escolar, etc.) e dos dereitos políticos(guerras, terrorismo, ditaduras, xenocidio, refuxiados/as políticos/ as, etc.).

3ª AVALIACIÓN

7. Xustificar a importancia dos valores e das virtudes éticas para conseguir unhas relacións interpersoais xustas, respectuosas e satisfactorias.	7.1. Identifica a adquisición das virtudes éticas como unha condición necesaria para lograr unhas boas relacións interpersoais, entre elas a prudencia, a lealdade, a sinceridade, a xenerosidade, etc.
---	---

A.3.2 Avaliación e cualificación.

2.Avaliación e cualificación alumnado coas dúas primeiras avaliacións aprobadas (todo o alumnado deste curso)	
Avaliación	Procedementos 3ª Avaliación: 1. Observación e análise de tarefas 100%. Traballos e exercicios ou actividades propostos pola profesora 2. Comunicación semanal para seguimento do traballo realizado (+1)

	Instrumentos: Tarefas estruturadas e semi estruturadas: exercicios, comentarios de texto, guías didácticas sobre películas, resolución de dilemas, lecturas seleccionadas.
Cualificación final	Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será a media das dúas primeiras avaliacións e un incremento da súa cualificación ate +2 puntos polo traballo desenvolvido na terceira avaliación. En ningún caso poderá baixar a nota que o alumno/a ten ata o momento (nas dúas primeiras avaliacións)
Proba extraordinaria de setembro	Exame final por avaliacións dos estándares de aprendizaxe e competencias DAS DÚAS PRIMEIRAS AVALIACIÓNS. Neste curso ningún alumno ten avaliacións suspensas, polo tanto esta proba non será necesaria para este grupo de alumnos.
Alumnado de materia pendente	Non hai alumnado coa materia pendente.

A.3.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Repaso e ampliación: Aplicación do aprendido á situación actual
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Todos os alumnos teñen conectividade e medios para seguir as clases nesta materia e realizar as actividades que se lle propoñen
Materiais e recursos	Aula virtual

	<p>Video titoriais</p> <p>Dilemas éticos coronavirus</p> <p>Guías didácticas medios audiovisuais</p> <p>Cartafol compartido en drive</p>
--	--

A.4. VALORES ÉTICOS (4º ESO)

A.4.1 Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.

1.Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles		
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe	
1ª AVALIACIÓN		
<p>B1.1. Interpretar e valorar a importancia da dignidade da persoa como o valor do que parte e no que se fundamenta a DUDH, subliñando os atributos inherentes á natureza humana e os dereitos inalienables e universais que derivan dela, como o punto de partida sobre o que deben xirar os valores éticos nas relacións humanas a nivel persoal, social, estatal e universal.</p>	<p>B1.1.1. Identifica a orixe dos dereitos inalienables e universais que establece a DUDH na dignidade do ser humano en tanto que persoa e os atributos inherentes á súa natureza.</p>	
	<p>B1.1.2. Identifica na DUDH os atributos esenciais do ser humano: razón, conciencia e liberdade.</p>	
	<p>B1.1.3. Relaciona adecuadamente os termos e as expresións seguintes, que se utilizan na DUDH: dignidade da persoa, fraternidade, liberdade humana, trato digno, xuízo xusto, trato inhumano ou degradante, detención arbitraria, presunción de inocencia, discriminación, violación de dereitos, etc.</p>	
2ª AVALIACIÓN		
<p>B3.1. Recoñecer que a necesidade dunha regulación ética é fundamental no mundo actual de grandes e rápidos cambios, debido á magnitude dos perigos aos que se enfrenta o ser humano, polo que resulta necesaria a súa actualización e a ampliación aos novos campos de acción da persoa, co fin de garantir o cumprimento dos dereitos humanos.</p>	<p>B3.1.1. Xustifica racionalmente e estima a importancia da reflexión ética no século XXI, como instrumento de protección dos dereitos humanos ante o perigo que poden representar entes posuidores de grandes intereses políticos e económicos e grupos violentos, que teñen ao seu alcance armamento de grande alcance científico e tecnolóxico, capaces de pór en grande risco os dereitos fundamentais da</p>	
ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020	PÁXINA 33 DE 36	CENTRO:IES MARCO DO CAMBALLÓN CURSO: ESO E BACHARELATO DEPARTAMENTO DE FILOSOFÍA

	persoa.
B4.1. Concibir a democracia non só como unha forma de goberno, senón como un estilo de vida cidadá, consciente do seu deber como elemento activo da vida política, colaborando na defensa e na difusión dos dereitos humanos tanto na súa vida persoal como na social.	B4.1.1. Comprende a importancia que ten para a democracia e a xustiza, que os cidadáns e as cidadás coñezan e cumpran os seus deberes (defensa dos valores éticos e cívicos, coidado e conservación de todos os bens e servizos públicos, participación na elección de representantes políticos/as, respecto e tolerancia á pluralidade de ideas e de crenzas, acatamento das leis e das sentenzas dos tribunais de xustiza, pagamento dos impostos establecidos, etc.).
B4.2. Reflexionar acerca do deber da cidadanía e dos Estados de promover o ensino e a difusión dos valores éticos como instrumentos indispensables para a defensa da dignidade e os dereitos humanos, ante o perigo que o fenómeno da globalización pode representar para a destrución do planeta e a deshumanización da persoa.	B4.2.1. Diserta e elabora conclusións, en grupo, acerca das terribles consecuencias que pode ter para o ser humano o fenómeno da globalización, se non se establece unha regulación ética e política (egoísmo, desigualdade, interdependencia, internacionalización dos conflitos armados, imposición de modelos culturais determinados por intereses económicos que promoven o consumismo e a perda de liberdade humana, etc.).
3ª AVALIACIÓN	
B4.2. Reflexionar acerca do deber da cidadanía e dos Estados de promover o ensino e a difusión dos valores éticos como instrumentos indispensables para a defensa da dignidade e os dereitos humanos, ante o perigo que o fenómeno da globalización pode representar para a destrución do planeta e a deshumanización da persoa.	B4.2.2. Comenta o deber ético e político que teñen todos os estados, ante os riscos da globalización, de tomar medidas de protección dos dereitos humanos, nomeadamente a obriga de fomentar o ensino dos valores éticos e a súa vixencia, e a necesidade de respectalos en todo o mundo (deber de contribuír na construción dunha sociedade xusta e solidaria, fomentando a tolerancia, o respecto aos dereitos das demais persoas; honestidade, lealdade, pacifismo, prudencia, e mutua comprensión mediante o diálogo, a defensa e protección da natureza, etc.).
B5. Xustificar a importancia dos valores e das virtudes éticas para conseguir unhas relacións interpersoais xustas, respectuosas e satisfactorias.	B5.1. Identifica a adquisición das virtudes éticas como unha condición necesaria para lograr unhas boas relacións interpersoais, entre elas a prudencia, a lealdade, a sinceridade, a xenerosidade, etc.

A.4.2 Avaliación e cualificación.

2.Avaliación e cualificación alumnado coas dúas primeiras avaliacións aprobadas (todo o alumnado deste curso)	
Avaliación	<p>Procedementos 3ª Avaliación:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Observación e análise de tarefas 100%. Traballos e exercicios ou actividades propostos pola profesora 2. Comunicación semanal para seguimento do traballo realizado (+1)
	<p>Instrumentos: Tarefas estruturadas e semi estruturadas: exercicios, comentarios de texto, guías didácticas sobre películas, resolución de dilemas, lecturas seleccionadas.</p>
Cualificación final	<p>Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso: A cualificación final será a media das dúas primeiras avaliacións e un incremento da súa cualificación ate +2 puntos polo traballo desenvolvido na terceira avaliación. En ningún caso poderá baixar a nota que o alumno/a ten ata o momento (nas dúas primeiras avaliacións)</p>
Proba extraordinaria de setembro	<p>Exame final por avaliacións dos estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles DAS DÚAS PRIMEIRAS AVALIACIÓNS. Neste curso ningún alumno ten avaliacións suspensas, polo tanto esta proba non será necesaria para este grupo de alumnos.</p>
Alumnado de materia pendente	<p>Non hai alumnado coa materia pendente.</p>

A.4.3 Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)

Actividades	Repaso e ampliación: Aplicación do aprendido á situación actual
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	Todos os alumnos teñen conectividade e medios para seguir as clases nesta materia e realizar as actividades que se lle propoñen
Materiais e recursos	Aula virtual Video titoriais Dilemas éticos coronavirus Guías didácticas medios audiovisuais Cartafol drive

2. INFORMACIÓN E PUBLICIDADE PARA TODOS OS CURSOS E MATERIAS:

Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	O alumnado será informado a través dos seus titores e titoras.
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.